

HYVÄ 7. LUOKAN OPPILAS JA HUOLTAJA

VALINNAISUUDEN TAVOITTEET

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa suunnassa. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja. (OPH)

7. luokan oppilas on nyt valitsemassa opinto-ohjelmaa 8. ja 9. luokkaa varten.

VALINNAISUUS PIKKOLAN KOULUSSA

Englantia A1-kielenä opiskelevat valitsevat **4 tuntia: 2 tuntia (2vvh=vuosiviikkotuntia) taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista ja 2 tuntia (2vvh=vuosiviikkotuntia) pitkistä valinnaisista aineista.**

A1-kielen lisäksi saksaa A2-kielenä opiskelevat valitsevat **2 tuntia (2vvh=vuosiviikkotuntia) taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista**, koska **2 tuntia (2vvh=vuosiviikkotuntia) saksaa** on jo valittu alakoulussa 4.luokalta **alkaen pitkänä valinnaisaineena.**

1. TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET TUNNIT

- Ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja arvioidaan osana tätä opetusta
- Opiskellaan 2 vvh 8. ja 9. luokalla
- Valitaan yksi aine, joko musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta tai kotitalous
- Valinta tehdään 7. luokalla
- Taide- ja taitoaine (2 vvt 8.+9. lk) arvioidaan aina numeroarvosanalla osana yhteistä oppiainetta. Oppiaineen päättöarviointi tehdään, kun oppiaineen koko oppimäärä on opiskeltu. Päättöarvioinnilla määritellään, miten oppilas on saavuttanut oppiaineen oppimäärän tavoitteet. Päättöarvosana muodostetaan suhteuttamalla oppilaan osaamisen taso oppiaineen valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin.

2. PITKÄT VALINNAISET AINEET

- Voivat liittyä yhteiseen aineeseen, esim. kotitalous - Eväitä arkeen ja juhlaan, voivat olla useasta oppiaineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia, esim. Luvalu tai muita soveltavia valinnaisia aineita, esim. Pitkä tietotekniikka.
- Opiskellaan 2 vvh 8. ja 9. luokalla
- Valitaan yksi kurssi (huom. saksaa A2-kielenä lukevat eivät valitse)
- Valinta tehdään 7. luokalla
- Pitkä valinnaisaine (2 vvt 8.+9. lk) arvioidaan aina numeroarvosanalla. Arvosana on yhteisestä oppiaineesta erillinen.

3. LYHYET VALINNAISET AINEET

- Opiskellaan 1 vvh 9. luokalla, pääsääntöisesti opiskellaan kaksoistunteina, toinen kurssi syyslukukaudella ja toinen kevätlukukaudella.
- Valitaan kaksi kurssia
- Lyhyet valinnaiset (1vvt 9.lk) arvioidaan hyväksyty/hylätty. Hyvin suoritettu lyhyt valinnaisaine voi vaikuttaa korottavasti emoaineen päättöarvosanaan.
- Valinta tehdään 8. luokalla ja kurssit esitellään tarkemmin oppilaille erillisessä valinnaisuusoppaassa 8.luokalla.

Tässä oppaassa esitellään **taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit** ja **pitkät valinnaiset aineet**. Valinnaiset aineet opiskellaan pääsääntöisesti kaksoistunteina.

VALINNAISUUDEN ARVIOINTI

	Lyhenne esim.	Opiskellaan	Arviointi	Huom!
Taide- ja taitoaine	vli, vko	2 vvt 8. ja 9. luokilla	numero	Taide- ja taitoaine arvioidaan aina numeroarvosanalla 4-10 osana yhteistä oppiainetta. Viimeinen arvosana on aineen päättöarvosana.
Pitkä valinnaisaine	pvli, pvko	2 vvt 8. ja 9.- luokilla	numero	Oma numeroarvosana 4-10 todistukseen.
Lyhyt valinnaisaine	lvli, lvko	1 vvt 9.-luokilla	hyv/hyl	Voi korottaa emoaineen numeroa, jos ko. valinnaisaine katsotaan syventäväksi opinnoiksi! Tällöin valinnaisaineen tavoitteet ovat samoja kuin yhteisen emoaineen tavoitteet opsissa.

vvt= vuosiviikkotunti

VALINNAISUUDEN VAIKUTUS JATKO-OPINTOIHIIN

Perusopetus takaa kaikille jatko-opintokelpoisuuden, mutta valinnoilla voi vaikuttaa jatko-opintosuunnitelmiin.

Jatko-opintoihin pyrittäessä otetaan huomioon:

Ammatilliset oppilaitokset: Kaikille aloille hakeuduttaessa huomioidaan kaikkien aineiden keskiarvon (= yleinen koulumenestys) lisäksi taide- ja taitoaineista kolme parasta (= painotettavat arvosanat). Näitä aineita ovat **liikunta, kuvataide, käsityö, kotitalous ja musiikki**. Niissä aineissa, joiden opiskelu päättyy yhteisenä aineena 7. tai 8.luokalla, oppilaan viimeisin arvosana on mukana 9.luokan päättötodistuksen kaikkien aineiden keskiarvossa!

Ammatillisiin oppilaitoksiin pyrittäessä huomioidaan myös **taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit** sekä **pitkät valinnaiset aineet**, jotka ovat kahden vuosiviikkotunnin valintoja ja on määritelty koulun opsissa jonkin yhteisen aineen valinnaisiksi.

Pitkien valinnaisten aineiden (ilmaisutaito, tietotekniikka, luvalu ja yrittäjäyys) arvosanoja ei huomioida yhteishaussa.

Hakiessasi ammatilliseen perustutkintoon peruskoulun jälkeen saat:

6 pistettä siitä, että olet suorittanut peruskoulun samana tai edellisenä vuonna kuin haet ja tietyistä peruskoulun jälkeen suoritetuista opinnoista, esimerkiksi TUVAsta

1 – 16 pistettä yleisestä koulumenestyksestä

1 – 8 pistettä painotettavista arvosanoista

0-10 pistettä pääsy- ja soveltuvuuskokeesta

2 pistettä ammatillista koulutusta koskevasta ensimmäisestä hakutoiveesta.

Lukiot: lukioihin haettaessa valintaperusteena on **lukuaineiden keskiarvo** (äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, A-kielet, B-kielet (2h / 2 vuotta), uskonto tai elämäntietomusiikki, historia, yhteiskuntaoppi, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto ja terveystieto).

Mikäli oppilaan huoltaja pyytää, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisesta A2- tai B2- kielestä, numeroarvosana jätetään pois ja todistukseen laitetaan poisjätettyjen arvosanojen tilalle merkintä "hyväksytty".

HUOM! Haettaessa erityistehtävän saaneisiin lukioihin (esim. musiikki, urheilu, kuvataide, matematiikka) voi koulutuksen järjestäjä edellä mainitun keskiarvon lisäksi ottaa huomioon muun koulutuksen, harrastuneisuuden ja lisänäytöt.

VALINTAAN LIITTYVIÄ TÄRKEITÄ ASIOITA:

Oppiaineiden päättyminen

7. luokka

Kotitalous, kuvataide ja käsityö päättyvät kaikille yhteisinä aineina. Ne voivat jatkua 8. ja 9. luokalla valinnaisaineina (**taide-ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, pitkät valinnaiset aineet**)

8. luokka

Historia ja musiikki päättyvät kaikille yhteisinä aineina 8. luokan jälkeen. Historia voi jatkua 9. luokalla valinnaisaineena. Musiikki voi jatkua 9. luokalla valinnaisaineena (**taide-ja taitoaineiden valinnaiset tunnit, pitkät valinnaiset aineet**)

9. luokka

Loput oppiaineet päättyvät koulukohtaisesti joko syyslukukauden lopuksi tai lukuvuoden päättyessä keväällä.

Oppiaineen päättyessä oppilaalle annetaan päättöarvioinnin kriteerien mukainen arvosana todistukseen

Tämän oppaan valinnat tehdään **kahdeksi vuodeksi. Valinnaisia vaihdetaan vain painavista syistä rehtorin luvalla.**

Valinnaisuutta käyttäen oppilas valitsee itselleen henkilökohtaisen opinto-ohjelman kahta viimeistä peruskouluvuotta varten. Itsenäiset valinnat ovat parhaita valintoja, uudesta ryhmästä löytyy uusia kavereita. Mieti, mikä kiinnostaa Sinua.

Opinto-ohjelman laatiminen kannattaa aloittaa miettimällä tämän hetkistä kiinnostusta ja menestystä sekä tulevaisuuden tavoitteita ja suunnitelmia. Kotona kannattaa keskustella eri vaihtoehdoista. **Valinnaisen opinto-ohjelman tulisi tukea sekä nykyisiä opintoja että peruskoulun jälkeisiä koulutussuunnitelmia.**

Tärkeintä on

- oppilaan oma kiinnostus
- hyöty jatko-opintojen kannalta
- menestymisen mahdollisuudet oppiaineessa

Tämän oppaan tarkoituksena on auttaa oppilasta valitsemaan tarjonnasta itselleen sopivat valinnaiset opinnot. Jokaisen aineen opettaja on aineensa paras asiantuntija, hänen puoleensa kannattaa kääntyä, kun haluatte lisätietoa kyseisestä aineesta. Myös opinto-ohjaajat neuvovat ja ohjaavat pulmatilanteissa. Heidät tavoittaa parhaiten wilma-viestillä:

Outi Kotilainen (7C, G, I)

Tuire Laaksonen (7B, E, H, J)

Päivi Palmu (7A, P, Q, S)

Seija Savinainen-Hallfast (7D, F)

Valintaa helpottamaan ja lisätiedon antamiseksi järjestetään vanhemmille vanhempainilta:

**7.-luokan oppilaiden vanhemmille
valinnaisuusvanhempainilta to 30.1.2025 klo 18.00
lukion auditoriossa.**

PIKKOLAN KOULUN TUNTIJAKO (OPS 2016)

Aine	7.lk	8.lk	9.lk
Äidinkieli ja kirjallisuus	3	4	3
A1-kieli	2	2	3
B1-kieli	2	1	2
Matematiikka	3	4	4
Biologia ja maantieto	2	2	3
Fysiikka ja kemia	2	3	2
Terveystieto	0,5	1,5	1
Uskonto/Elämänkatsomustieto	1	1	1
Historia ja yhteiskuntaoppi	2	2	3
Musiikki	1	1	0
Kuvataide	2	0	0
Käsityö	3	0	0
Liikunta	2	3	2
Kotitalous	3	0	0
Oppilaanohjaus	0,5	0,5	1
Hyvinvointitaidot	1	1	0
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit	0	2	2
Pitkät valinnaiset aineet (+9lk lyhyet valinnaiset aineet)	0	2	4
Oppilaan vähimmäistuntimäärä	30	30	31
A2-kieli	+2	(2)	(2)

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET TUNNIT	KURSSIN LYHENNE	KURSSIN NUMERO
MUSIIKKI	vmu	1
KUVATAIDE	vku	2
KÄSITYÖ	vkä	3
LIIKUNTA	vli	4
KOTITALOUS	vko	5

PITKÄT VALINNAISET AINEET	KURSSIN LYHENNE	KURSSIN NUMERO
ILMAISUTAITO	pvit	6
RUOTSI	pvrU	7
SAKSA B2-KIELI	pvsA	8
RANSKA B2-KIELI	pvrA	9
VENÄJÄ B2-KIELI	pvrE	10
ESPANJA B2-KIELI	pvrS	11
BÄNDIKURSSI	pvmU	12
MINÄ, KUVA JA KUVAMAAILMA	pvrU	13
TEKNINEN TYÖ	pvrT	14
METALLITAJAT	pvrM	15
EVÄITÄ ARKEEN JA JUHLAAN	pvrK	16
PITKÄ TIETOTEKNIikka	pvrT	17
LUKIOON VALMENTAVA LUONNONTIEDE	pvrU	18
HISTORIA	pvrH	19
YRITTÄJYYS	pvrY	20

LYHYET VALINNAISET AINEET TARJOLLA LUKUVUODELLA 2024-2025

(Valinta tehdään vasta 8. luokan keväällä 2026)

Lyhyet valinnaiset aineet ovat **yhden vuosiviikkotunnin** valintoja 9. luokalla. Jokainen 9. luokkalainen opiskelee **kaksi lyhyttä valinnaista ainetta**, pääsääntöisesti yhden syyslukukaudella ja toisen kevätlukukaudella. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia opetettavat lyhyet valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti (hyväksytty/hylätty). Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin **yhteisen aineen syventäväksi opinnoiksi**, sen suoritus voi **korottaa** kyseisen oppiaineen arvosanaa (esim. englannin valinnaiskurssi voi vaikuttaa englannin numeroon). **HUOM. Jos valinnainen voi vaikuttaa emoaimeen numeroon, emoaime merkitty sulkuihin.**

Muutokset mahdollisia ennen varsinaisten valintojen tekemistä.

1. LUOVA KIRJOITTAMINEN
2. LUKIOON VALMENTAVA RUOTSIN KURSSI (ruotsi)
3. ENGLANNIN SYVENTÄVÄ KURSSI (englanti)
4. ESPANJAN ALKEITA
5. VENÄJÄN ALKEITA
6. LUKIOON VALMENTAVAA MATEMATIIKKA (matematiikka)
7. MATEMATIIKAN TUKIKURSSI (matematiikka)
8. KOKEILEVA KEMIA (kemia)
9. ENSIAPU (terveystieto)
10. HISTORIAN SYVISSÄ VESISSÄ (historia)
11. KITARAKURSSI (musiikki)
12. MUSIIKKITEKNOLOGIA- JA BIISINTEKOKURSSI (musiikki)
13. KEKU - KERAMIikka JA KUVANVEISTO
14. PIMA - PIIRUSTUS JA MAALAU (kuvataide)
15. TUOTTEITA KOTOILUUN
16. TEKNINEN RAKENTELU
17. KUNTOKURSSI (liikunta)
18. PELIKURSSI (liikunta)
19. KEHON JA MIELEN HYVINVOINTI
20. LYHYT TIETOTEKNIikka
21. ERÄKURSSI
22. TEKNOLOGIA JA ROBOTIIKKA

TAIDE- JA TAITOAINEIDEN VALINNAISET TUNNIT

1. MUSIIKKI

Tavoitteena on, että oppilas:

- kehittää yhteismusisointitaitojaan
- kehittää omia soittotaitojaan bändisoittimissa
- tutustuu sekä suomalaiseen että ulkomaisen pop- ja rockmusiikin eri tyyliin soittaen, laulaen ja kuunnellen
- oppii käyttämään äänentoistolaitteita ja vahvistimia tarkoituksenmukaisesti
- osallistuu musiikkiesitysten valmistamiseen koulun juhliin
- harjoittelee ohjelmistoa bändikonserttia varten

Sisältö:

- oppilaskeskeistä musisointia
- bändisoittoa kehittäviä harjoituksia
- oman soittotaidon kehittämistä ja soittotekniikoiden hiomista
- yhteismusisoinnin kannalta tarkoituksen mukaisten teoriataitojen syventämistä
- kriittistä musiikin kuuntelua
- ajankohtaisten musiikkielämän tapahtumien seuraamista
- äänentoistolaitteiden ja vahvistimien tarkoituksenmukaisen käytön opettelua
- bändikonserttiohjelmiston ja musiikkiesitysten pitkäjänteistä harjoittelua

Arvioinnin perustana ovat omien taitojen kehittyminen, osallistumisaktiivisuus, asennoituminen ja toimiminen ryhmän jäsenenä

2. KUVATAIDE

Tavoitteet: Kurssi syventää ja kehittää oppilaan kuvallisia tietoja ja taitoja sekä herättää oppilaan esteettisen kiinnostuksen.

Opetuksessa keskitytään luovuuden ja teknisten taitojen väliseen suhteeseen ja sen kehittämiseen sekä omaan ilmaisuun ja elämyksellisyyteen. Tavoitteena omaperäisen, oman ilmaisun sekä tyylin etsiminen ja löytäminen tekniikkakokeiluiden kautta.

Taiteeseen, ympäristön esteettisyyteen ja taidehistoriaan tutustuminen oman kuvantekemisen kautta. Tarkastellaan omia tuotoksia sekä asetetaan tavoitteet omalle oppimiselle.

Sisältö: Kuvan tekeminen mahdollisimman monipuolisin ja vaihtelevin työtavoin. Kuvailmaisuus ja kuvallinen ajattelu, taiteen tuntemus ja kulttuurinen osaaminen, ympäristöestetiikka, arkkitehtuuri ja muotoilu, media ja kuvaviestintä sekä oppilaan omat kuvakulttuurit.

Arviointi: Kuvataiteen arvioinnissa painotetaan luovuutta, taiteellista ilmaisua, teknisiä taitoja sekä kykyä perustella tehtyjä valintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon myös työskentely, materiaalin käsittely, omatoimisuus ja ryhmätyötaidot.

3. KÄSITYÖ

3a. KÄSITYÖ: teknisen työn painotus

Tavoite: Käsityön valinnaisaineen tavoitteena on syventää oppilaan kokonaisen käsityöprosessin hallintaa. Valinnaisaine kehittää yritteliäisyyttä sekä antaa valmiuksia selvitä elämässä käsityön taitoja vaativista tilanteista.

Sisältö: Valinnaisessa käsityössä syvennetään taitoja työstää erilaisia materiaaleja sekä käyttää erilaisia työvälineitä. Työskentelyssä painottuvat oppilaiden erilaiset kiinnostuksenkohteet. Työskentelyssä toteutetaan monimateriaalisia käsityöprojekteja pääosin teknisen työn työskentely-ympäristössä. Oppilaan käytössä ovat kuitenkin kaikki käsityön materiaalit ja tekniikat koulun mahdollisuuksien mukaan.

Arviointi: Käsityössä arvioinnin kohteena on kokonainen käsityöprosessi, joka kattaa ideoinnin, suunnittelun, tavoitteellisen ja turvallisen työskentelyn sekä valmiin tuotteen ja sen arvioinnin. Vaikuttaa käsityön päättöarvosanaan.

3b. KÄSITYÖ: tekstiilityön painotus

Tavoite: Käsityön valinnaisaineen tavoitteena on syventää oppilaan kokonaisen käsityöprosessin hallintaa. Valinnaisaine kehittää yritteliäisyyttä sekä antaa valmiuksia selvitä elämässä käsityön taitoja vaativista tilanteista.

Sisältö: Valinnaisessa käsityössä syvennetään taitoja työstää erilaisia materiaaleja sekä käyttää erilaisia työvälineitä. Työskentelyssä painottuvat oppilaiden erilaiset kiinnostuksenkohteet. Työskentelyssä toteutetaan monimateriaalisia käsityöprojekteja pääosin tekstiilityön työskentely-ympäristössä. Oppilaan käytössä

ovat kuitenkin kaikki käsityön materiaalit ja tekniikat koulun mahdollisuuksien mukaan.

Arviointi: Käsityössä arvioinnin kohteena on kokonainen käsityöprosessi, joka kattaa ideoinnin, suunnittelun, tavoitteellisen ja turvallisen työskentelyn sekä valmiin tuotteen ja sen arvioinnin. Vaikuttaa käsityön päättöarvosanaan.

4. LIIKUNTA

Taitojen kehittäminen perinteisissä koululiikuntalajeissa sekä tutustuminen myös muihin lajeihin mahdollisuuksien ja oppilaiden valinnan mukaan, esimerkiksi sulkapallo, squash, keilailu.

Yleistavoitteena on oman kunnon kohottaminen, liikuntataitojen kehittyminen, sosiaalinen yhteistoiminta, ilo ja virkistys. Tavoitteisiin pyritään monipuolisilla työtavoilla oppilaskeskeisyyttä, omatoimisuutta ja ryhmässä toimimista korostaen.

Arviointi: arvioinnin perustana ovat oppilaiden henkilökohtaiset taidot ja edistyminen eri liikuntalajeissa. Lisäksi painotetaan oppilaan aktiivisuutta, innokkuutta ja myönteistä asennoitumista.

5. KOTITALOUS

Kurssilla syvennetään 7-luokalla opittuja kotitalouden taitoja sekä osaamista. Opetuksessa vahvistetaan arjessa tarvittavia kädentaitoja tekemällä oppien.

Tutustutaan monipuolisesti ruoanvalmistukseen ja ruokakulttuureihin sekä harjoitellaan yhdessä elämisen taitoja ja toimimista harkitsevana kuluttajana. Hyödynnetään ajankohtaisia paikallisia, alueellisia ja globaaleja aiheita soveltaen niitä käytäntöön.

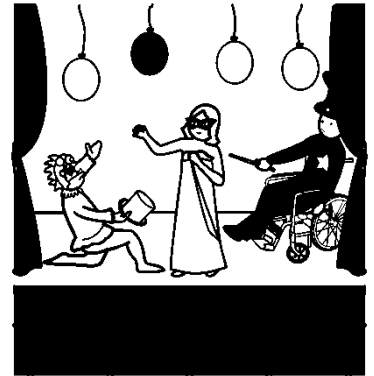
Kurssin arviointi perustuu jatkuvaan käytännön työskentelyn arviointiin, kirjalliseen kokeeseen sekä kotitehtävien tekoon.

PITKÄT VALINNAISET AINEET

6. ILMAISUTAITO

Haluatko puuhastella näyttämöllä kivassa porukassa ja heittäytyä? Ilmaisutaidon tavoitteena on vahvistaa ilmaisurohkeutta ja heittäytymistäitoa, harjaannuttaa esiintymistäitoja ja kehittää oppilaan kokonaisilmaisua. Ilmaisutaidossa opitaan, miten teatterin keinoin kerrotaan tarinaa ja tuotetaan elämyksiä.

Sisältö: Tehdään ilmaisutaidon perusharjoituksia sekä esimerkiksi paljon improvisaatioita. Opitaan ilmaisemaan asioita puheen ja liikkeen avulla. Valmistellaan lyhyitä ja pidempiä näytelmiä, joita esitetään turvalliselle yleisölle ja halukkaiden kanssa esimerkiksi koulun juhlissa. Näytelmäharjoitusten lisäksi suunnitellaan puvustusta, lavastusta, valaistusta ja äänitehosteita sekä esitystekniikkaa. Lisäksi esityksiä voidaan tuottaa myös koulun ulkopuolelle.

Ilmaisutaito arvioidaan numeerisesti (4-10). Arvioinnissa korostuvat innokas asennoituminen, yrittäminen sekä ryhmätyötaidot esiintymistäitojen lisäksi. Arvioinnin luonne on kannustavaa.

7. RUOTSI

Eikö sinusta 1 tunti ruotsia viikossa kasiluokalla ole tarpeeksi? Jatko-opintojen kannalta vähäinen määrä ruotsia yläkoulussa voi hankaloittaa opintoja esim. lukiossa. Tällä kurssilla saat tilaisuuden opiskella ruotsia lisää ja vahvistaa niitä asioita, joita normaaleilla ruotsin tunneilla käydään läpi.

Erillistä kirjaa ei tarvita ja asiat, joita opiskellaan liittyvät omiin ruotsin oppitunteihisi. Tule opiskelemaan monipuolisesti ja hauskesti ruotsia. Harjoitteleme sekä ruotsin kirjoittamista, että puhumista, kuuntelua ja lukemista unohtamatta. Käytämme opiskelussa monipuolisia menetelmiä kuunnellen opiskelevan ryhmän toivomuksia. Voit tulla joko kertaamaan oman tasosi mukaan ruotsia tai oppimaan lisää. Kurssilla saat vahvan pohjan myös jatko-opintojen ruotsin tunteja ajatellen.

8. SAKSA B2-kieli

Kurssilla harjoitellaan arkielämän viestintätilanteita, helpohkojen tekstien ymmärtämistä ja lyhyiden viestien kirjoittamista. Lisäksi tutustutaan Saksaan ja saksaa puhuvien maiden (tapa)kulttuureihin. Opiskelussa käytetään monipuolisia suullisia ja kirjallisia harjoituksia sekä perinteisin että nykyteknologian tarjoamin keinoin.

Arviointi perustuu oppilaan aktiivisuuteen ja oma-aloitteisuuteen tuntityöskentelyssä, kotitehtävien tekemiseen, vihkotöihin ja kokeisiin. Valinnaisista kielistä päättötodistukseen voidaan oppilaan huoltajan valinnan mukaan merkitä numeroarvosana tai hyväksymismerkintä.

9. RANSKA B2-kieli

Tutustutaan ranskan ääntämisjärjestelmään ja perusrakenteisiin sekä ranskalaiseen kulttuuriin. Opitaan käyttämään kieltä jokapäiväistä elämää koskevissa tilanteissa niin suullisessa kuin kirjallisessa muodossa.

Harjoitellaan kieltä monipuolisin kirjallisin ja suullisin tehtävin. Käytetään apuna videoita, lauluja, pelejä sekä uuden teknologian mukanaan tuomia mahdollisuuksia. Aihepiireinä ovat arkipäivän tilanteet, nuoret itse, oma maa sekä Ranska ja ranskalainen tapakulttuuri.

Arviointi perustuu tuntityöskentelyn seurantaan, vihkotöihin ja kokeisiin.

Valinnaisista kielistä päättötodistukseen voidaan oppilaan huoltajan valinnan mukaan merkitä numeroarvosana tai hyväksymismerkintä.

10. VENÄJÄ B2-kieli

Kurssilla perehdytään kyrillisten kirjainten salaiseen maailmaan ja tutustutaan slaavilaiseen monipuoliseen kulttuuriin niin Pietarista Pushkiniin, Vitas-tähdestä Vysotskiin kuin vaikkapa Mustalta mereltä Moskovaan tai Masha-karhuun. Tutustutaan myös muutamiin muihin kyrillisiä kirjaimia käyttäviin kieliin tai vertaillaan slaavilaisten kielten samankaltaisia sanoja.

Kielitaitoa harjoitellaan niin itsenäisesti, paritöissä kuin ryhmissäkin työskennellen. Tavoitteena on oppia käyttämään venäjää arkielämän tilanteissa. Kurssin sisältönä on erilaisia ihmisen lähipiiriin liittyviä asioita. Oppitunneilla tehdään niin suullisia kuin kirjallisia harjoituksia, apuna opiskelussa oppikirjat, digimateriaalit ja erilaiset kielipelit.

Arviointi perustuu oppilaan aktiivisuuteen ja oma-aloitteisuuteen tuntityöskentelyssä, kotitehtävien tekemiseen ja kokeiden tuloksiin. Valinnaisista kielistä päättötodistukseen voidaan oppilaan huoltajan valinnan mukaan merkitä numeroarvosana tai hyväksymismerkintä.

11. ESPANJA B2-kieli

Tutustutaan espanjan kielen ääntämisjärjestelmään ja perusrakenteisiin sekä espanjaa puhuvien maiden kulttuuriin. Opitaan käyttämään kieltä jokapäiväistä elämää koskevissa tilanteissa niin suullisessa kuin kirjallisessa muodossa. Harjoitellaan kieltä monipuolisesti kirjallisin ja suullisin tehtävin. Käytetään apuna videoita, lauluja, pelejä sekä uuden teknologian mukanaan tuomia mahdollisuuksia. Aihepiireinä ovat arkipäivän tilanteet, nuoret itse, matkailu.

Arviointi perustuu tuntityöskentelyn seurantaan, vihkotöihin ja kokeisiin. Valinnaisista kielistä päättötodistukseen voidaan oppilaan huoltajan valinnan mukaan merkitä numeroarvosana tai hyväksymismerkintä.

12. BÄNDIKURSSI

Mikä on rumpukone? Kuinka bassosynaa soitetään? Miksi basisti ja rumpali osaavat lukea toistensa ajatuksia? Muun muassa näihin kysymyksiin vastaa Bändikurssi.

Sisältö: Bändikurssilla tutustutaan kattavasti eri bändisoittimiin ja harjoitellaan yhteissoittoa. Halukkaiden kanssa opetellaan myös laulamisen saloja!

Kurssilla pyrimme soittamaan monipuolisesti yhdessä valittuja kappaleita populaarimusiikin kentältä mitään tyylejä arastelematta.

Aikaisempaa soitto- tai laulutaitoa ei vaadita, vain kiinnostusta!

Tavoite: Useiden bändi-instrumenttien alkeisiin tutustuminen. Yhteen instrumenttiin tai lauluun syventyminen.

Bändisoiton, eli yhteistyön harjoittelu. Bändikamojen (mikserin, vahvistimien yms.) hallinta.

Oman musikaalisuuden kehittäminen omista lähtökohdista.

Arviointi: Tärkeintä, että olet innostunut ja motivoitunut! Arvioinnin perustana ovat tuntiaktiivisuus, tuntityöskentely, ryhmätyöskentely ja omien taitojen kehittyminen.

13. MINÄ, KUVA JA KUVAMAAILMA

Tavoite: Oppilaan oman kuvailmaisun syventäminen ja rohkea hyödyntäminen pitkäjänteisissä kuvantekotilanteissa. Laajennetaan oppilaan oman visuaalisen ympäristön ja omien kuvakulttuurien tuntemista, arvioimista ja arvostamista. Kehitetään edelleen yhteyksiä taiteeseen oman työskentelyn avulla.

Sisältö: Yksilöllistä ohjaamista kuvan tekemisen eri menetelmissä, esimerkiksi akryylimaalaus, savityöt, rakentelutehtävät, grafiikka. Tutkitaan kuvaviestinnän monitasoisuutta, kuvan suhdetta sanaan, ääneen ja liikkeeseen. Oppilaan omat kuvakulttuurit.

Arviointi: Kuvataiteen arvioinnissa painotetaan luovuutta, taiteellista ilmaisua, teknisiä taitoja sekä kykyä perustella tehtyjä valintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon myös työskentely, materiaalin käsittely, omatoimisuus ja ryhmätyötaidot.

14. TEKNINEN TYÖ

Tavoite: Tavoitteena on antaa oppilaille valmiuksia selvitä elämässä teknisiä taitoja vaativista tilanteista. Syvennetään aiemmin teknisessä työssä hankittuja ajattelun ja tekemisen taitoja.

Sisältö: Koneoppi: Erialaisten polttomootoreiden toiminta, sähkömoottorit
Sähköoppi: Elektroniikka, kodin sähköjärjestelmät
Metallityö: Erilaisia metallien liittämistapoja, metallin sorvaus, metallin kylmä- ja kuumamuokkaus
Puutyö:

Puuntyöstökoneiden käytön harjoittelua, erilaiset puun liitosmenetelmät, erilaiset puulaadut ja pintakäsittelymenetelmät.

Arviointi: Käsityössä arvioinnin kohteena on kokonainen käsityöprosessi, joka kattaa ideoinnin, suunnittelun, tavoitteellisen ja turvallisen työskentelyn sekä valmiin tuotteen.

15. METALLITAJAT

Metallitaitajissa syvennetään ja laajennetaan metallialan osaamista. Kurssilla käydään laajasti läpi erilaisia tekniikoita ja työstömenetelmiä. Kurssilla tutustut mm. erilaisiin hitseihin, plasmaleikkuriin, metallisorviin, metallijyrsimeen ja moniin muihin laitteisiin. Tutustumme metalliteollisuuteen myös vierailemalla moderneissa metallialan yrityksissä.

Arviointi: Arvioinnin kohteena on kokonainen käsityöprosessi, joka kattaa ideoinnin, suunnittelun, tavoitteellisen ja turvallisen työskentelyn sekä valmiin tuotteen.

16. EVÄITÄ ARKEEN JA JUHLAAN

Tutustutaan monipuolisesti erilaisiin leivonta- ja ruoanvalmistustaitoihin kalenterivuoden juhlalähtöjen. Hyödynnetään ajankohtaisia paikallisia, alueellisia ja globaaleja aiheita soveltaen niitä käytäntöön.

Ryhmä toteuttaa lukuvuoden aikana useamman erilaisen arvioitavan projektin. Projektit voivat liittyä esim. erilaisten raaka-aineiden käyttöön, ruokakuvaukseen tai -artikkelin tekoon, kahvituksen järjestämiseen, lahjojen valmistukseen, jne. Kurssin aikana pyritään tekemään yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Arviointi perustuu jatkuvaan käytännön työskentelyyn sekä aktiivisuuteen projektityöskentelyssä. Kurssin suorittaminen vaatii jatkuvaa oppilaita läsnäoloa oppitunneilla!

17. PITKÄ TIETOTEKNIikka

Tietotekniikan pitkän valinnaiskurssin tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiuksia jatko-opiskeluja ja työelämää varten. Tavoitteena on tutustuttaa opiskelijaa tietotekniikan eri osa-alueisiin ja syventää osaamista laajasti eri aihealueilla. Tarkoituksena on innostaa opiskelijoita hyödyntämään tietotekniikkaa ympäröivässä yhteiskunnassa.

Kurssi sisältää oppitunneilla tehtävien harjoitustehtävien lisäksi projektitöitä, opinnäytteitä ja raportteja, jotka vaikuttavat kurssin arviointiin. Arvioinnissa korostetaan erityisesti opiskelijan työskentelyä oppitunneilla. Kurssi sopii erinomaisesti kaiken tasoisille tietotekniikasta kiinnostuneille opiskelijoille. Kurssilla on numeroarviointi.

Esimerkkejä oppisisällöistä, joita kurssilla käsitellään:

- * Tietokoneen rakenne ja toiminta
- * Toimisto-ohjelmat: tekstinkäsittely, esitysgrafiikka ja taulukkolaskenta
- * Ohjelmointi
- * Internet ja omat kotisivut
- * Kuvanmuokkaus
- * Videoeditointi
- * 3D-mallinnus ja -tulostaminen
- * Vektorigrafiikka
- * Tietoturva ja netiketti
- * Kymmensormijärjestelmä
- * Yksittäisiä hyödyllisiä sovelluksia

18. LUKIOON VALMENTAVA LUONNONTIEDE

Haaveiletko lääkärin ammatista tai asuuko sinussa pieni insinööri? Oletko kiinnostunut tutkimuksen teosta? Tykkäät rakentelusta ja käsillä tekemisestä. Silloin sinulle oikea valinnaisaine on LUVALU!

8. luokalla LUVALU-kurssi koostuu kahdesta eri aihekokonaisuudesta: teknologiapainotteisesta osasta ja fysiikkaan painottuvasta osasta. 8. luokan syksyllä opiskelu painottuu erilaisiin teknologisiin sovelluksiin tutustumiseen ja niiden mallintamiseen ja omien sovellusten ideoimiseen mm. LEGO-Mindstorms ev3-rakennussarjojen avulla. 8. luokan keväällä opiskelun ytimessä on syventää ja soveltaa fysiikan tietoja ja taitoja teknologiaa hyväksi käyttäen.

9. luokalla LUVALU-kurssi koostuu kemian ja tietotekniikan aihekokonaisuudesta.

9. luokan syksyllä syvennetään kemian taitoja keskittyen erityisesti kokeelliseen työskentelyyn. Keväällä kootaan aiemmat tutkimukset yhtenäiseksi kokonaisuudeksi käyttäen mm. exceliä, wordia, powerpointia, videon muokkaus-työkaluja jne.

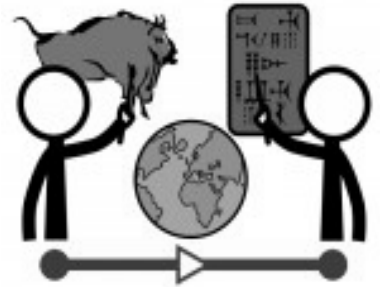
Arviointi: Arviointiin vaikuttavat tuntityöskentely ja tehdyt projektityöt.

19. HISTORIA

Matkustamme ajassa taaksepäin ihmiskunnan historian merkittäviin hetkiin. Pysähdymme menneisyyden eri aikakausiin pohtimaan historian ajan kuvaa, henkilöitä sekä mielenkiintoisia ja merkittävimpiä tapahtumia. Historian syventävällä kurssilla opiskellaan aiheita laajemmin kuin 7- ja 8-luokan historian tunneilla.

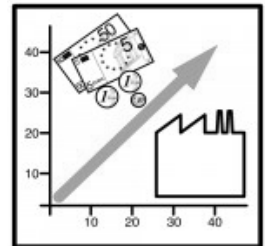
Aiheitamme ovat esimerkiksi: Kuinka Homo Sapiens sai alkunsa? Miksi maanviljelyyn liittyy vallankumous? Mitä erilaisia näkökulmia voimme löytää antiikin aikaan? Miksi Kaarle Suuri oli suuri? Mitä Italian renessanssilla ja mustalla surmalla oli yhteistä? Pohdimme myös uuden ajan historiaa talouden, liikenneyhteyksien ja globalisaation näkökulmista. Soveltuvien osien kurssilaisten oma kiinnostus ohjailee kurssin asiasisältöä.

Perehdymme aiheisiin tarkemmin historian lähteiden avulla, tutustumme kirjoihin ja lehtiin sekä tarkastelemme historiallisia elokuvia tai sarjoja. Arviointiin vaikuttaa oppilaan oma kiinnostus ja harrastuneisuus tunneilla ja vapaa-ajalla, kurssilla tehtävät harjoitukset ja erilaiset projektit. Kurssin puitteissa voidaan toteuttaa mahdollinen opintomatka. Kurssin valitseminen edellyttää opiskelijalta uteliaisuutta ja kiinnostusta historiaan.

20. YRITTÄJYYS

Tavoite: Yrittäjyys-valinnaisen päämääränä on vahvistaa ja kehittää oppilaan tietoja yrittäjyydestä ja työelämästä. Oppilaassa herää kiinnostus ja myönteinen asenne työtä ja työelämää kohtaan. Tavoitteena on omaksua yrittäjämäisiä toimintatapoja: oppilas oppii toimimaan järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti yksin ja yhteistyössä muiden kanssa sekä oppii ymmärtämään taloudellista ajattelua. Lisäksi oppilas tarkastelee kuluttamista, markkinointia ja mainontaa kriittisesti ja pohtii yrittäjyyteen liittyviä eettisiä kysymyksiä ja kestävän elämäntavan mukaisia valintoja.

Yrittäjyys-valinnaisaineeseen liittyy keskeisenä osana tiivis yhteistyö lähialueen elinkeinoelämän kanssa. Oppilas pääsee tutustumaan konkreettisesti työelämään ja yrittäjyyteen paikallisten yrittäjien ja muiden sidosryhmien kanssa. Oppilas kehittää itsensätyöllistämistaitoja ja kartoittaa omia ammatillisen kiinnostuksen kohteita sekä jatko-opintomahdollisuuksia yrittäjyyden näkökulmasta. Valinnaisaineessa tavoitteena on perustaa ja pyörittää omaa yritystä.

Sisältö: Sisäinen yrittäjyys: yrittäjyyteen ja yrittäjän ominaisuuksiin tutustuminen, yrittäjyyteen liittyviin riskeihin ja mahdollisuuksiin perehtyminen, omien vahvuuksien ja heikkouksien pohdintaa yrittäjyyden näkökulmasta sekä oman liikeidean hahmottelua.

Oman talouden hallinta: budjetoinnin, ostamisen ja kuluttamisen tutkimista, säästämisen ja sijoittamisen harjoittelua ja muihin taloudenhallintaan liittyviin käsitteisiin tutustumista.

3. Yrittäjän työelämätaidot: työnhakuun ja työelämään liittyvien taitojen harjoittelua, johtajuuteen ja organisointiin tutustumista sekä oman projektin/myyntitapahtuman järjestäminen lähiympäristössä.

4. Yrittäminen käytännössä: yrityksen perustamisen edellytyksien tarkastelu ja yritysmuotoihin tutustuminen, yrityksen toimintaan tutustuminen käytännössä (mm. liiketoimintasuunnitelma, markkinointi, rahaliikenne, verotus) sekä oman yrityksen perustaminen ja yritystoiminnan pyörittäminen.

5. Työelämä ja yrittäjyys: tutustuminen paikalliseen elinkeinoelämään erilaisia vierailuja ja tapaamisia hyödyntäen.

Arviointi: Valinnaisaine arvioidaan numeroarvosanalla 4–10. Oppiaineen arviointiin vaikuttaa opiskelijan aktiivinen osallistuminen opetukseen, osoitetut tiedot ja taidot oppiaineen sisällöistä sekä niissä kehittyminen ja yhteistyötaidot.